

Na pátek 25. května připadá mezinárodní den pohřešovaných dětí. Den je připomínkou pro všechny rodiče, kterým beze stopy zmizely jejich děti. Tento den je známý také jako „Pomněnkový den“ a do českého povědomí se poprvé zapsal v roce 2004. Ve světě si tento den připomínají již od roku 1983, kdy jej jako vzpomínkový označil tehdejší americký prezident Ronald Reagan. Prvotním impulsem k tomuto kroku byl 25. květen 1979, kdy se v americkém New Yorku ztratil při cestě do školy šestiletý chlapec. Jeho rodiče už chlapce nikdy neviděli…

Policisté Krajského ředitelství policie kraje Vysočina vyhlásili za posledních pět let celkem 2 045 pátrání po pohřešovaných dětech. Z tohoto počtu se jednalo o 1 671 dětí, kterým byla nařízena ústavní výchova a tyto děti uprchly ze školských zařízení určených k jejich výkonu nebo se jednalo o žadatele o udělení azylu, kteří opustí v průběhu řízení azylové zařízení.

Z celkového počtu pak bylo pátráno po 353 dětech mladších patnácti let. Aktuálně je Krajským ředitelstvím policie kraje Vysočina vyhlášeno pátrání po 31 pohřešovaných dětech. Ve všech případech se jedná o děti s nařízenou ústavní výchovou. Většinu pohřešovaných dětí se podařilo nalézt a byly v pořádku.

Důvody jejich zmizení byly různé – nejčastěji se jednalo o útěky z domova, kdy se děti snažily řešit nějaké své problémy, s nimiž si nevěděly rady. Většina pátrání skončila šťastně a rodiče se se svými dětmi shledali. Jeden smutný a tragický případ kriminalistům ale dlouho z paměti nevymizí. Jedná se o případ z roku 2013, kdy byla pohřešována šestnáctiletá Petra z Jihlavska. Tato dívka byla nalezena mrtvá. Za její brutální vraždu byli pravomocně odsouzení tři pachatelé.

Pátrání po osobě pohřešované je specifické v tom, že se jedná o osobu, u které je důvodná obava o její život a zdraví. Vždy je důležité zjistit co nejpodrobněji okolnosti pohřešování. V souvislosti s tím policisté provádějí prověrky v místech, ke kterým má pohřešovaná osoba

nějaký vztah, např. rodina, pracoviště, škola a podobně. Dále policisté prověřují ubytovací a zdravotnická zařízení. Pátrání je zveřejňováno v síti internet a regionálních médiích. Na základě zveřejnění pátrání ve sdělovacích prostředcích se daří vypátrat přibližně deset procent osob. Policisté samozřejmě využívají i speciální prostředky pátrání, které nebudeme z taktických důvodů uvádět.

Specifickou skupinu pohřešovaných osob tvoří tzv. „dítě v ohrožení“. Jedná se o osobu mladší patnácti let, která se vzhledem ke svému věku může stát obětí nešťastné náhody, nebo postrádá přístup k životu potřebným lékům, nebo je prokazatelně fyzicky či psychicky handicapovaná nebo se stala obětí únosu. V případech únosu se jedná o případy zjevně vykazující známky násilí nebo jejichž pachatel trpí duševním onemocněním nebo je labilní s nepředvídatelným chováním a jsou

známy skutečnosti o tom, že pohřešovaná osoba je ohrožena na životě nebo zdraví. V těchto případech je spouštěn tzv. „Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech“. Právě v těchto případech je prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků o pomoc žádána veřejnost. Zejména relace v televizi a rozhlase v mnoha případech vedou k vypátrání dítěte, případně k získání důležitých poznatků k pohybu pohřešovaného dítěte.

Při vyhlašování pátrání po pohřešovaných dětech je velice důležitý zejména prvotní kontakt mezi rodiči a policisty, kteří potřebují získat co nejrychleji přesné a hlavně pravdivé a ucelené informace o dítěti, o jeho chování před tím než zmizelo, o všech jeho případných problémech, a to i v případě, že tyto informace nemusí být pro rodinu vždy příjemné. Rodiče by neměli zamlčovat policistům žádné informace, které by mohly být při pátrání důležité. Policistům se poté mnohem snadněji stanovují verze, jakým směrem pátrání vést. Rodiče se většinou snaží zamlčet důležité informace například o výchovných problémech s dítětem, které pak situaci může řešit útěkem.

Velice důležitou roli hraje také komunikace dítěte na sociálních sítích. Proto je důležité, aby měli policisté o ztraceném dítěti co nejpřesnější a hlavně pravdivé a kompletní informace. Jak postupovat v případě, že pohřešujete své dítě, se také může veřejnost dozvědět například na webové stránce www.pomoztemenajit.cz. Na stránkách najdete, jak rady pro děti, tak rady pro rodiče, včetně kontaktů na orgány a organizace, zabývajících se touto problematikou.

Před několika lety jsme v našem kraji pátrali po nezletilé dívce, která se na svém facebookovém profilu snažila navodit pocit, že chce ukončit svůj život a odešla z domova. Při

prvotním kontaktu policistů s rodiči se zdálo, že dívka vyrůstá v harmonické rodině a nemá tedy žádný důvod k útěku. Rozjela se rozsáhlá pátrací akce, do které se zapojil také policejní vrtulník. Policisté ale postupně zjišťovali, že dívka má problémy, že na ni rodiče kladou velice vysoké nároky, které ona sama nedokáže zvládnout. Dívku se podařilo druhý den vypátrat a byla v pořádku.

V současné době se stále častěji setkáváme s případy pohřešovaných dětí, které navázaly kontakt s neznámým člověkem prostřednictvím sociálních sítí. Při vzájemné komunikaci uvedly svoje osobní údaje, telefonní čísla, zájmy a další údaje a v mnoha případech se nebránily ani schůzce „naslepo“. Toto chování je velmi rizikové, neboť právě sociální sítě jsou velmi často zneužívány pachateli násilné a mravnostní trestné činnosti páchané na dětech.

Obecně lze říci, že policisté pátrají po hledaných nebo pohřešovaných osobách. Pohřešovanou osobou se rozumí fyzická osoba, o níž se lze důvodně domnívat, že je ohrožen její život nebo zdraví, místo jejího pobytu není známo a policií po ní bylo vyhlášeno pátrání. Pátrání je vyhlašováno na základě oznámení o pohřešování, které může učinit kdokoliv. Podmínkou pro vyhlášení pátrání po pohřešované osobě je právě důvodná obava o život a zdraví pohřešované osoby. Pokud není tato podmínka splněna, nejedná se z pohledu zákona o pohřešovanou osobu.

„U osoby starší osmnácti let platí zásada, že po vypátrání je tato osoba informována, že se po ní pátrá, jako po osobě pohřešované a kdo učinil na policii oznámení o pohřešování. Policisté se osoby zeptají, zda souhlasí s tím, aby oznamovateli bylo sděleno místo jejího současného pobytu. Pokud s tím pohřešovaná osoba nesouhlasí, není policie oprávněna tyto skutečnosti oznamovateli sdělovat. Oznamovateli je sdělena pouze informace, že pohřešovaný byl vypátrán a je v pořádku,“ doplňuje kpt. Bc. Jana Láterová, vrchní komisařka oddělení obecné kriminality Krajského ředitelství policie kraje Vysočina.

Většina osob, po kterých policie v teritoriu Kraje Vysočina pátrá, je zveřejněna na veřejně přístupné síti internet. Záznamy k osobám lze nalézt na webových stránkách www.policie.cz v záložce „databáze - pátrání po osobách - vyhledávání“. Na těchto stránkách lze podle jednoduchého vyhledavače vyhledat konkrétní osobu.

V neposlední řadě lze využít sociální sítě: www.facebook.com/PolicieCZ www.youtube.com/PolicieCZ www.twitter.com/PolicieCZ

Poznatky k osobám v pátrání lze také zcela anonymně zasílat přímo na kriminální službu a vyšetřování Krajského ředitelství policie kraje Vysočina na adresu: krpj.patrani@pcr.cz

Dana Čírtková